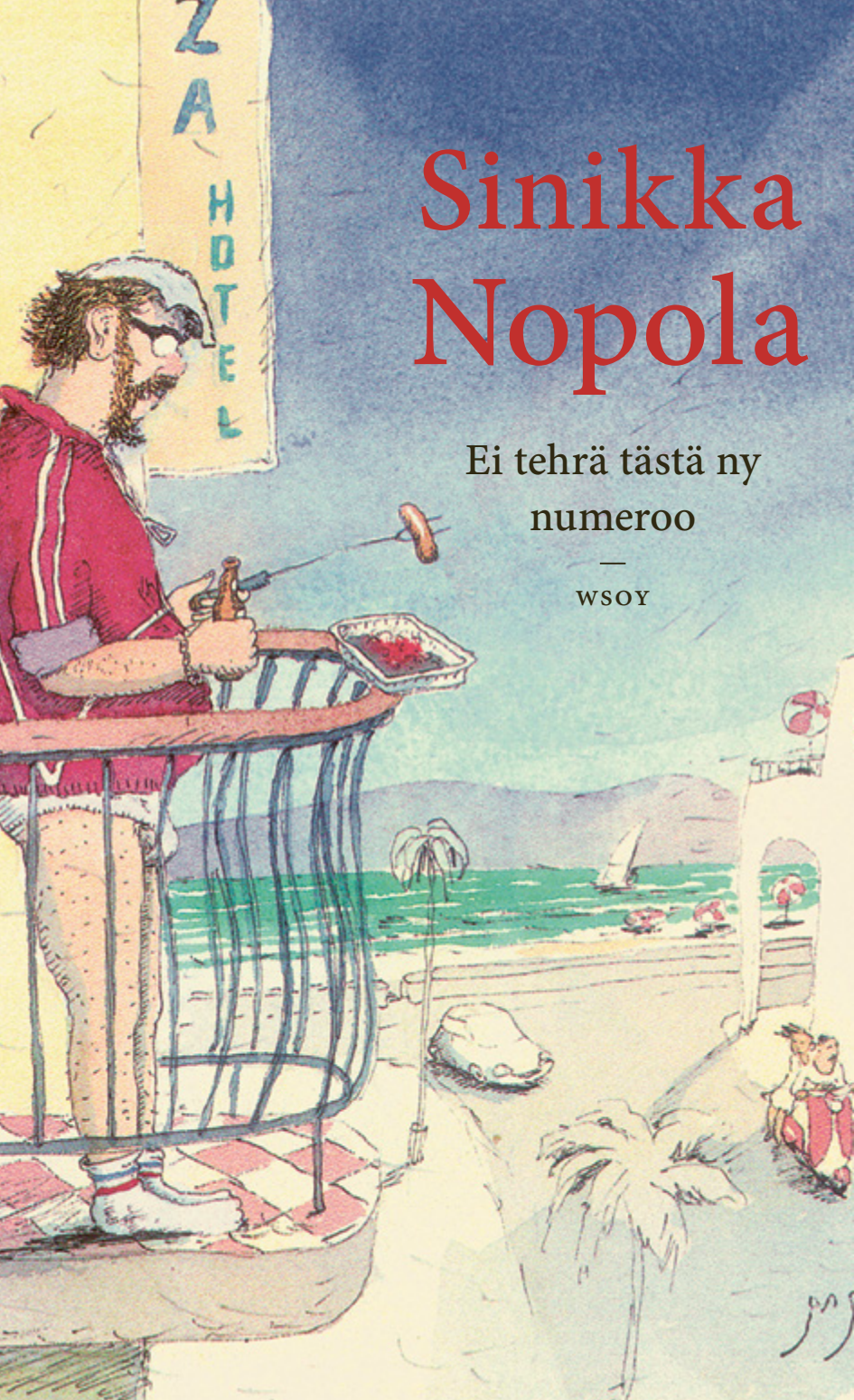

Sinikka Nopola

Ei tehrä tästä ny
numeroo

—
WSOY

Sinikka Nopola

Ei tehrä
tästä ny numeroo

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

TEOS ILMESTYI ENSIMMÄISEN KERRAN 2003.

© SINIKKA NOPOLA JA WSOY
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ 2021
ISBN 978-951-0-47922-3
PAINETTU EU:SSA

Sisällys

Lukijalle 9

HÄMÄLÄISEN LAPSUUS

Hiekkalaatikolla 13

Kansakoulussa 14

Kesälomalla 16

Balettikoulussa 17

Soittotunnilla 19

Sairaalassa 20

Salaisuus 22

Huusissa 24

Lapsen oppitunti (1) 26

Lapsen oppitunti (2) 28

HÄMÄLÄISEN NUORUUS

Mää en viitti kiirehtiä 31

Rippikoululainen 33

Koululainen (1) 36

Koululainen (2) 39

Opiskelija 41

Kahden tulen välissä 44

Uran alku 46

Ammattilainen 48

EILA JA RAMPE

Mun ei oo eläissäni tarvinnu vaivata ihmisiä 55

Eila ja Rampe kasvattavat 57

Eila ja Rampe taidenäyttelyssä 60

Eila ja Rampe kirjoittavat joulukortteja 63

Eila ja Rampe katselevat ikkunasta 67

Tässä ja ny 71

Peenis 74

Lähti 78

Ei tehrä tästä ny numeroo 80

Hetekantöro 82

HÄMÄLÄISEN AIKUISUUS

Peipi 87

Vana 89

Podi 91

Pipa 93

Hopi 95

Nopi 97

Pasi 98

Nupi 99

Pöpö 101

SE ON MYÄHÄSTÄ NY

Se on myähästä ny 107

Mää otan aina pätkän meetvurstia mukaan 111

Mää otin maltillisen linjan 115

Paanny se verho kiinni 118

KESÄMÖKKILÄISIÄ

Liivinsäästäjä 123

Pöksyjensäästäjä 124

Tulipaloihminen 125

Mätäkuuihminen 127

Jätteiden kerääjä 128

Tyhjentäjä 129

Saunakamarin asukas 130

HÄMÄLÄISEN VANHUUS

70-vuotiaana 135

80-vuotiaana 137

90-vuotiaana 139

100-vuotiaana 141

Sanastoa 143

Lukijalle

Kiitän Tamperetta, jossa vietin lapsuuteni ja nuoruuteni sekä äitiäni, jolta olen tarkistanut joitakin tämän kirjan ilmauksia. Kiitän myös sisartani, joka on antanut ideoita muutamiin juttuihini.

Inspiraation hämäläisjuttujen kirjoittamiseen sain Hannu Hyttisen toimittamista tampereen kielen sanakirjoista *Pipa päässä rotvallir reunalla* ja *Musa taskussa pulteriairalla*. Aloin tavoittaa vähitellen uudelleen lapsuuteni kieltä.

Muutamia monikymmenvuotisen kesämökkipaikkakuntani Vesilahden murre sanoja (esim. pruuttaspaska ja prehjuhousu) olen kerrannut kirjoista *Wesilahti veistelee 1 ja 2* (toim. Eila Jakovuori, Antti Ahti ja Reino Mäenpää).

Tämän kirjan tekstit ovat ennen julkaisemattomia lukuun ottamatta osaston »Se on myähästä ny» juttuja, jotka on julkaistu Helsingin Sanomien Kuukausiliitteessä. »Eila ja Rampe kasvattavat» on julkaistu Kuukausiliitteessä nimellä »Nysse kaato taas maitonsa; hämäläinen kasvattaa lasta».

Tekijä

HÄMÄLÄISEN LAPSUUS

Hiekkalaatikolla

Mää istun hiakkalaatikolla ämpärini ja lapioni kanssa ja oon ihan tyytyväinen. Mää kattelen, kun muut lapset tekee hiakkalinnaa.

Mun ämpärini ja lapioni viätiin taas, ne tarttee nääs lisää työkaluja siihen linnan tekoon. Mää oon kyä erelleen tyytyväinen. Aurinko paistaa ja hiakkalinna kohoo.

Ny puistotäti tönäsee mua ja sanoo, että »pirä likka leluistas kiinni». Toinenkin puistotäti tulee kyseleen: »Onko tällä plikalla päässä vikaa, kun se vaan istuu?» Toinen sanoo: »Istuu kun pataässä.»

Ne ottaa mun ämpärini ja lapioni niiltä lapsilta ja antaa ne mulle takasin. Mää näytän siltä ninkun mää oisin ilah-tunu ja kiittelen tätejä. Mää lappaan näon vuaks hiakkaa ämpäriin ja kumoon sen sitten hiakkalaatikkoon. Mää teen vielä toisenkin kaakun ja taputtelen ämpärin pohjaa lapiolla ninkun mää oon nähny ikästeni tekevän.

Puistotärit kattelee tyytyväisinä.

»Tommoselle plikalle tekee kyä hyvää olla muitten seurassa», sanoo toinen.

»Näin o», sanoo toinen. »Ei siitä muuten ihmistä tuu.»

Kansakoulussa

Koulussa mää tykkään eniten käsityätunneista. Ny me tehrään kanavakankaspyhjettä. Mää oon ommellu punasella pumpulilankalla rastin muatosia kuvioita sen pyhkeen molempiin päihin. Mää en oo tehny yhtään virhettä, vaikka ei sen pualeen, emmää muillakan tunneilla virheitä tee. Mää sain viimeks aineesta yhreksän. Tuija, joka asuu meitin talossa, sai vaan kuus. Se oli ymmärtäny sen aiheen »Muuttolinnut lähtevät etelään» liian lapsellisesti. Tuija kirjotti, että »kun muuttolinnut lähtevät etelään, ne ottaa piänet matkalaukut mukaan». Mää kirjotin, että »muuttolinnut lähtevät etelään silloin, kun Pohjolassa on syksy ja lehdet putoilee».

Laskentotunnilla opettaja piirtää aina mulle vihkon laitaan omenan, kun mää teen nin siistiä jälkee. Maantiarossa opettaja oikeen ihmetteli, kun mää tiäsin tarkalleen, kuinka korkea Pyynikin näkötorni o.

Ainoo semmonen pahempi virhe minkä mää tein oli, kun mää jouruin omiin ajatuksiini kerran laulutunnilla. Mää olin ollu meitin perheen kanssa erellisenä iltana kuuntelemassa Roopertiino Loretia. Se oli tullu Napolista asti

Suameen. Se laulo sen O soole miion, ja kuinka se sitten jäikin soimaan mun korviini. Meitin luakka laulo yhressä siälä tunnilla, että »tyttö nuari matkallaan, heissun hei, rallallei, riamukas on ainiaan, heissun heissun hei». Mun päässäni soi vaan sen Roopertiinon ääni: »Ooooooooooo sooolee miiooooo.» Opettaja sano mulle, että herää ny ja laula muitten mukana. Mää säpsährin ja rupesin laulaan. Ois voinu muuten numero purota.

Kesälomalla

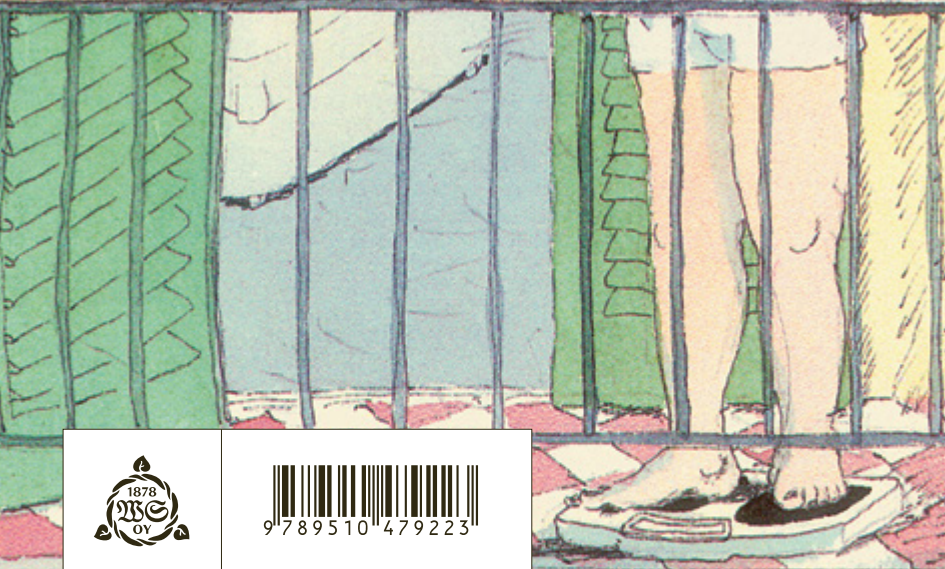
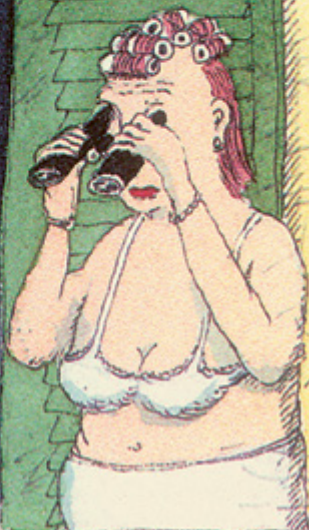
Meiän sukulaiset kyselee aina kesän alussa, että kuinka teitin plikat viihtyy siä mökillä, kun niitä on vaan kaks. Ne ei tiärä, että yksinhän me kumpainenkin ollaan. Kirsti onkii, ja mää leikin kiärtävää sairaanhoitajaa. Mää ajelen semmosella piänellä pyörällä ympäri pihaa, ja mulla on taskussa laastarirulla ja sakset. Mää pysähryn aina yhren ison kiven kohralle, ja toinen etappi on nuari koivu. Mää kysyn: »Tarvitaanko täälä apua?» Sitten mää otan sen rullan taskustani ja leikkaan siitä palasen.

Kun sukulaiset sitten syksyllä kyselee, kuinka kesä meni, nin mää sanon, että hyvin. Mää leikin koko suven.

Hämäläisen koko elämän-
kaari terävän ja omaperäisen
humoristin käsittelyssä.

Hämäläinen leikkii, menee kouluun,
opiskelee, ottaa työpaikan, menee
naimisiin, kasvattaa lapsia, matkustaa,
saunoo, mökkeilee.

Tuli kohdalle onnenpotku tai kuolema,
hämäläinen toteaa: »Ei tehrä tästä
ny numeroo».

9 789510 479223

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-47922-3